

Remiss gällande SOU 2025:25 Arbetslivskriminalitet

Er beteckning: A2025/00273

Sammanfattning

Länsstyrelsen Jämtlands län (fortsättningsvis Länsstyrelsen) avger härmed yttrande om slutbetänkandet Arbetslivskriminalitet – upplägg, verktyg och åtgärder, fortsatt arbete (SOU 2025:25). Länsstyrelsen tillstyrker förslagen i Slutbetänkande av delegationen mot arbetslivskriminalitet men med följande kommentarer som presenteras nedan. De förslag som inte kommenteras i remissvaret har Länsstyrelsen inga synpunkter på.

Länsstyrelsen delar uppfattningen om att utländska arbetstagare är en särskild utsatt riskgrupp i arbetslivet och tillstyrker därmed föreslagna åtgärder.

Länsstyrelsen anser att samverkan mellan kommuner och statliga myndigheter bör stärkas.

Länsstyrelsen anser att för att kunna bidra mer till att förebygga arbetslivskriminalitet bör arbetet utgå från lokala problembilder och behov.

Länsstyrelsen förordar ett inordna ett separat statsbidrag gällande sexuella ändamål för att inte riskera att urholka arbetet.

Länsstyrelsen Jämtlands läns ställningstagande

6. Åtgärder mot arbetslivskriminalitet

Länsstyrelsen delar uppfattningen om att utländska arbetstagare är en särskild utsatt riskgrupp i arbetslivet. Deras utsatthet beror ofta på begränsad kunskap om rättigheter, en beroendeställning till arbetsgivaren, språkbarriärer och rädsla för utvisning eller andra repressalier. Länsstyrelsen ser därför positivt på paketet av åtgärder för att stärka den svenska arbetsmarknadsmodellen.

6. 6 En sanktionsavgift kopplad till utlänningslagstiftningens krav på vissa anställningsvillkor

Förslaget att införa en sanktionsavgift är ett viktigt steg mot att stärka rättssäkerheten för utländska arbetstagare och skickar en signal om att exploatering inte accepteras. Om arbetsgivare medvetet tillämpar sämre villkor kan ekonomiska sanktioner bidra till att upprätthålla principen om rätt till arbete och skälig ersättning. Länsstyrelsen anser att det i detta sammanhang även är viktigt med förebyggande insatser till arbetsgivare och arbetstagare kring förändringarna med bland annat informationsinsatser. Förslaget kan även bidra till att stärka tilliten till myndigheter och rättssystemet för personer som kommer till Sverige för att arbeta.

6.9 Statsbidrag till organisationer som hjälper utsatta för människohandel

Delegationen föreslår att förordningen om statsbidrag för visst våldsförebyggande arbete ska ändras på så sätt att människohandel för alla ändamål omfattas. Länsstyrelsen vill förtydliga att om skrivningen gällande sexuella ändamål plockas bort ur lagtexten riskerar arbetet gällande människohandel i sexuella ändamål att urholkas. Länsstyrelsen förordar därför ett separat statsbidrag för de olika målgrupperna.

7.3.5 Myndigheter och andra aktörer som kan bidra mer till att bekämpa arbetslivskriminalitet

Länsstyrelsen delar delegationens bedömning att utifrån de relevanta uppdragen så som tillsyn, mäns våld mot kvinnor och brottsförebyggande uppdraget kan länsstyrelsen som aktör utveckla arbetet med att förebygga arbetslivskriminalitet på regional nivå. Dock konkretiserar inte delegationen hur länsstyrelsernas roll bör se ut i det fortsatta arbetet.

Som nämns nedan skulle Länsstyrelsen på ett tydligare sätt kunna stötta det förebyggande arbetet mot arbetslivskriminalitet på regional och lokal nivå. I samband med genomförande av förslagen behöver dock det preciseras hur länsstyrelsen ska bidra inom våra kopplade områden så som brottsförebyggande samordning, mäns våld mot kvinnor samt tillsynsuppdragen. Om uppdrag utökas behöver det åtföljas av resursförstärkning då det inte ryms inom nuvarande uppdrag och budgetramar.

Det fortsatta arbetet bör dock utgå från de lokala lägesbilderna och de prioriterade brottsförebyggande områden som har identifierats i kommunerna. Det är därför viktigt att varje enskild länsstyrelse ges möjlighet att göra den prioritering och de satsningar som är relevanta utifrån kommunerna, länets behov, resurser och mottaglighet.

7.5.2 Involvera kommuner och regioner

Länsstyrelsen delar delegationens bedömning att kommuner är nyckelaktörer i arbetet med att förebygga arbetslivskriminalitet. Länsstyrelsen vill därför lyfta fram att för ett långsiktigt samarbete ska bli verkningsfull behöver kommuner inkluderas både i strategiskt arbete och på operativ nivå. Kommunernas brottsförebyggande arbete regleras genom lagen kommuner mot brott (SOU 2021:49). Lagen beskriver dock inte vad kommunerna ska prioritera inom det brottsförebyggande arbetet. För att kommunerna i sitt brottsförebyggande arbete ska kunna göra bedömning av prioriterade områden behöver de även inkludera information från statliga myndigheter inom arbetet med arbetslivs kriminalitet och ekonomisk brottslighet i stort. Utifrån att delegationen nämner att kommuner från många olika områden kan bidra till arbetet så som upphandling och tillsyn, men även socialtjänsten vid fråga om människohandel, är det viktigt att kommunen på en övergripande strategisk nivå kan samverka med myndigheter för att prioritera var de kan bidra. Länsstyrelsen och regionkoordinatorerna har goda förutsättningar att underlätta samverkan mellan myndigheter och kommuner.

Ärendets beredning

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Marita Ljung med handläggare Katarina Persson som föredragande.

I den slutliga handläggningen har även länsråd Susanna Löfgren, funktionschef Social hållbarhet Therese Räftegård, Färggren,

Denna handling är godkänd i länsstyrelsens digitala handläggningssystem och saknar därför namnunderskrift.